

Una víctima expiatòria

El patró del «Santa Teresa» reaccionà com un home de mar

Per més que escorcolle en la memòria, només trobe un cas que se li assembla: el de Raleigh. Però l'anglès ha passat a la història, mentre que, Joan Baptista Sanz, l'oblidarem prompte, si no trobem rasons amb prou de pes per recordar-lo. Entre els dos hi ha, d'altra banda, diferències notables.

Quan Walt Raleigh fou conduït per última vegada a la Torre de Londres, el seu vaixell, el famós «Destiny», quedà abandonat a Plymouth. Dispersos els tripulants, fou una sort que només ell hagués de fer la incursió: ser lliurat a la justícia del Rei d'Espanya, el qual, per cert, refusà aquesta solució. En canvi, el patró del «Santa Teresa de Jesús» ha estat a punt de fer una travessia cap al naufragi que més dol, no a soles, sinó amb la seua gent i el seu vaixell. Voluntàriament —perquè ningú no li impedía de fer cap a la dignitat a mitjan viatge—, però també

complint ordres superiors. L'afer Raleigh causà sensació. I, encara que es tractava sols d'un home notori, només calia entregar un home. L'aspecte que fa rellevant aquest altre cas és que ni tan sols el vaixell ha escapat de l'amenaça.

El llenguatge militar atresora una frase felïç per a conductes mereixedores d'oprobri: «passar-se a l'enemic amb armes i bagatges». El mar no coneix res de semblant. Els homes que habiten un vaixell mai no l'abandonen voluntàriament en mans no desitjades; abans, el destrueixen o el lliuren a la mar, i els qui no s'hi afoenen esdevenen naufragats de guerra.

Això també té la seua frase, però admirativa.

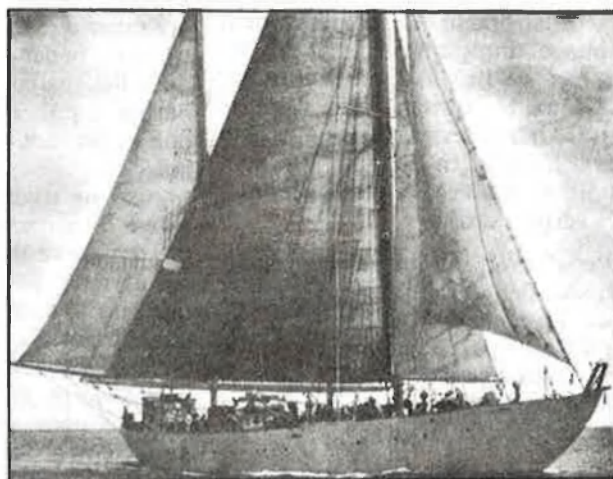
Amb guerra o sense, el cas és tan inèdit que, si el patró Sanz hagués obeït les ordres rebudes, la seua actitud hauria estat inqualificable: fets d'aquesta mena són fins ara inconcebibles per als llenguatges mariners del món. Al màxim que s'ha arribat en el mar

continua sent a cremar les naus. I encara sort.

Estranya que habitants d'un quasi arxipèlag ignoren l'essència del mar fins al punt de cursar o

suscitat l'ordre d'entregar-se; les mateixes que suscità les de Raleigh. Però interessa també donar llum a aquest afer des d'una altra perspectiva. En no complir l'ordre, les apel·lacions de Sanz a la dignitat nacional i als drets constitucionals no són sinó l'embolcall d'una subtileza distinta i anterior a tot això: l'essència indescriptible del mar.

Qui decidí l'ordre i qui la transmeté ignoren que exi-

El vaixell d'un és la seua residència estimada. ¿Com entregar-lo?

d'aplaudir l'ordre que el patró del Campello va rebre. El vaixell d'un és el que el porta mar endavant; la volguda residència que un té en el mar. I puc assegurar que suggereix estimacions ben grates i profundes. Coneixem les crítiques encertades que ha

gien al patró del «Santa Teresa» que arranjàs el vaixell a so de mar, allargàs amarres i orientàs la proa a un rumb que no existeix en la rosa dels vents.

A Ondàrroa se celebra amb txacoll l'èxit de cada patró que aconsegueix

CORAL INFANTIL EL RACONET

Inscripció:

Per a xiquets i xiquetes de 4 a 14 anys

Mestre: Josep Lluís Valldecabres

S'inicia el curs el dia 5 d'octubre, a les 6.30 de la vesprada

S'assaja cada divendres a La Societat Coral El Micalet. Guillem de Castro, 75. València.

De 6.30 a 8 de la vesprada

Informació: 351 17 27 (ACPV)

369 77 71 (Montserrat Horta)

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ
SOCIETAT CORAL EL MICALET

CENTRO
G. LEOPARDI

- Cursos de llengua italiana a tots els nivells i nou curs especial per a xiquets a partir del 10 d'octubre.
- Activitats culturals i seminaris experimentals.
- Seminari teòric-pràctic: «EL MÓN DE LA MÀSCARA», a càrrec de Colometa.

Informació: d'11 a 13 i de 6 a 9
Misser Mascó, 6 - 2ª. Tel. 362 17 11

burlar les patrulleres franceses. Però cap patró d'aquest port ni de cap altre no ha aconseguit, que se sàpia, una proesa tan digna de record com la realitzada per Joan Baptista Sanz: arribar a port segur, conduint «presoners» els soldats estrangers que, amb raó o sense, pretenien empresonar-lo. En favor de sir Walter Raleigh, responsable de malifetes sagnants que no havia comés, es mobilitzà sense resultat l'elit d'Anglaterra. En can-

vi, els més obligats a solidaritzar-se amb el patró del «Santa Teresa de Jesús» exigeixen del govern que li reserve el tracte de boc expiatori enfront del Marroc. Manera oportunista i covarda de tractar d'amagar els incompliments diaris i generalitzats dels acords de pesca amb aquell país.

La feta de Sanz és digna de figurar al costat de la fugida del Rainbow Warrior de l'arsenal del Ferrol, admirable per a

qualsevol juí equànim. En el seu lloc, si jo hagués sabut i pogut, hauria fet el mateix. Llàstima que el seu mèrit es veja destorbat per la inoportunitat política. Rainbow Warrior, el rebel·len a la llibertat amb música i focs artificials; el patró d'aquest pesquer, l'han re-

but amb les unghes. El seu company en la història marítima, Raleigh, ho pagà amb el cap separat del tronc i introduït després en una bossa de cuir roig. És ben preferible un expedient, a l'hora d'enfrontar-se a les sorts de l'ofici ben entés.

«Hassan és molt sabut...»

El dia 27, Joan Baptista Sanz va declarar a la Comandància de Marina de Las Palmas i va reconèixer haver incompit l'acord de pesca amb el Marroc. El mateix dia, Hassan II convocava l'ambaixador espanyol en aquell país, Bassols, per a tractar l'afer del «Santa Maria de Jesús» i el contenciós que sobre aquestes qüestions mantenen els dos estats. EL TEMPS ha entrevistat el patró Sanz, en la seua casa del Campello.

El conflicte ha estat descrit com «el més sorprenent que mai s'ha produït». I realment és sorprenent que el patró d'un vaixell de pesca s'enduga capturats els seus capturadors. Sense mala fe, això sí. Es va trobar al port d'Arrecife de Lanzarote posant en mans de la Comandància els mateixos militars que l'havien abordat.

«Una nit a Arrecife —recorda Joan Baptista Sanz— vaig eixir amb l'oficial marroquí a sopar i vam xarrar molt. Em va dir que tenia moltes ganes de veure la seua família. La seua filla de divuit mesos li havia dit «papa» per telèfon, i s'havia emocionat molt... És un bon home, i m'agradaria que

vinguera a veure'ns aci, al Campello.» O siga, que no res de mala sang; són coses de la vida de la mar.

En els darrers catorze mesos, Joan Baptista ha estat a casa només quaranta dies. I també la seua filla, que ara ha fet onze anys, li havia escrit «pare, vine», i més coses que li contava «que són per a mi com a secret d'estat». De manera que Joan Baptista el dia 16 va agafar l'avió, «i almenys ara ja és a casa», diu Trinitat Giner, la seua dona. És a casa, efectivament: contra la voluntat del govern espanyol, contra les pressions del Ministeri d'Afers Exteriors, contra totes les recomanacions oficials. El patró del Campello ha comprès perfectament les implicacions

El patró Sanz, esperançat

/E. Vaker

polítiques del cas: «Jo comprenc que el cas ha tingut lloc per les pressions que té el govern espanyol per part marroquina. Hassan és molt sabut, un gran polític. Però, ¿per a què tenim la diplomàcia?»

La diplomàcia estava per a voler obligar-lo a presentar-se a Agàdir, però «ningú no pot assegurar-me que les autoritats del Marroc s'atenen a la legislació internacional. Tinc por de les represàlies». I Joan Baptista Sanz, contra totes les pressions, no hi va anar. Una decisió àmpliament acceptada per molta gent que li envia cartes i telegrams, que li telefona. I que AP ha volgut aprofitar en benefici propi: el diputat

per Alacant Juan A. Montesinos li ha proposat d'organitzar una col·lecta per a pagar la multa. «Li vaig dir que no fera res...»

Ja només queden tres vaixells de peix fresc al Campello. Els altres són congeladors, o han deixat la mar. «La cosa està molt malament, sobretot per a embarcacions com la «Santa Teresa», d'autonomia molt reduïda. El màxim que es pot és anar al calador de Marroc, i cada vegada hi ha menys peix.» Entra a la casa Joan Pere, un xicot de disset anys que feia el seu primer viatge amb el «Santa Teresa» quan el van capturar. ¿Tornaràs a la mar? —li pregunta. «¿Quan puga!»